

PROCEDIMENT DE GESTIÓ DELS CONFLICTES D'INTERÈS EN MATÈRIA DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA A LA UAB

(Acord del Consell de Govern de 24 d'abril de 2024)

PREÀMBUL

La Universitat Autònoma de Barcelona com a Administració Pública està sotmesa a tota la normativa en matèria de Contractació Pública així com la del Règim Jurídic del Sector Públic.

En el marc de la millora continua dels procediments, així com, d'increment de la transparència i la lluita contra la corrupció, ha aprovat recentment un Pla Antifrau (Acord del Consell de Govern núm. 129/2021, d'1 de desembre).

Aquest procediment suposa un pas més en la seva implementació al parametritzar les actuacions a realitzar quan es detecti, d'ofici o a instància de part, un conflicte d'interès en un procés de contractació pública de l'entitat.

1. OBJECTE DEL PROCEDIMENT

És objecte d'aquest procediment establir els passos a seguir per l'òrgan de contractació de la UAB i pel personal al seu servei que participi en el desenvolupament del procediment de licitació quan, d'ofici o a instància de part, es detecti un conflicte d'interès real o potencial en el marc dels procediments de contractació i compres de la Universitat, per a establir les mesures correctives que s'escaiguin per a garantir la imparcialitat dels esmentats processos.

2. DEFINICIONS.

Als efectes del present procediment, s'entendrà per:

- **Conflicte d'interès:** Aquella situació quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions del personal al servei d'una entitat del sector públic es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal. Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es pot distingir entre:

i. Conflicte d'interès aparent: es produeix quan els interessos particulars d'un empleat públic o proveïdor són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no hi ha un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

ii. Conflicte d'interès potencial: sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos particulars de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.

iii. Conflicte d'interès real: implica un conflicte entre el deure públic i els interessos particulars d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials. En el cas d'un proveïdor i implicaria un conflicte entre les obligacions contractuals i els seus interessos particulars que poden influir de manera indeguda en l'exercici de les obligacions esmentades.

L'Oficina Antifrau de Catalunya entén que una persona es troba en una situació de conflicte d'interès quan:

- *Ha d'exercir el seu judici o discerniment professional (valorar una oferta en una licitació, preparar un diagnòstic mèdic, avaluar un examen, valorar unes proves en un judici, auditar uns comptes, etcètera)*
- *Per a —o en nom de— una altra persona (un pacient, un client, un estudiant, un ciutadà o col·lectiu, o bé una institució pública) que legítimament confia en el seu judici,*
- *I té un interès particular (personal o professional) que podria interferir en l'exercici adequat de la seva responsabilitat professional.*

3. El conflicte d'interès com a concepte

Com ens diu la Oficina Antifrau de Catalunya en el seu informe *La gestió dels conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya*:

Aquestes definicions son producte de l'estudi de publicacions científiques sobre l'abast i els límits d'aquest concepte des de disciplines diverses (el dret, l'economia, la ciència política, la psicologia, etc.). D'aquesta definició es deriven deu reflexions especialment rellevants per a la plena comprensió d'aquest fenomen.

1. *Els conflictes d'interès són situacions conjunturals que es poden produir en l'exercici de la majoria de professions. En el transcurs de l'exercici professional, qualsevol persona es pot trobar, en un moment determinat, en una situació on concorri un interès particular que podria arribar a influir en la seva imparcialitat i objectivitat.*

*Aquest tipus de situacions es caracteritzen per **confrontar deure professional amb interès particular.** (...)*

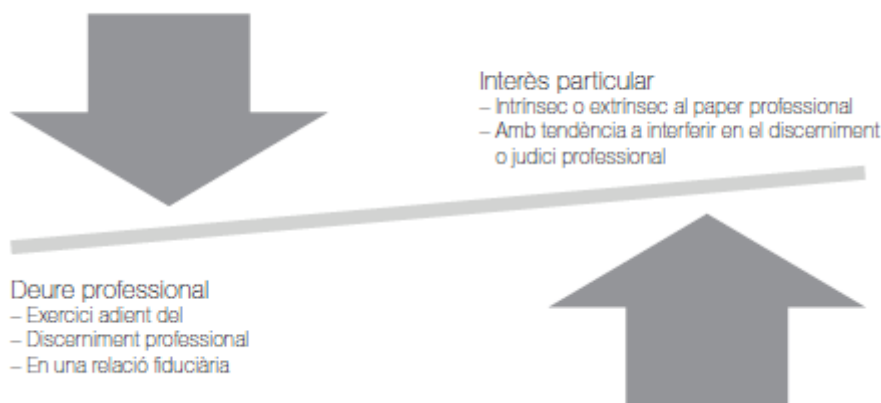
*Aquesta confrontació es produeix quan la persona es troba en la situació d'haver d'oferir el seu judici o discerniment professional, entès com l'habilitat de prendre determinat tipus de decisions correctament. Per tant, no parlem de decisions mecàniques, rutinàries o automàtiques —com per exemple un assentament comptable— en les quals qualsevol professional, format i informat, prendria la mateixa decisió i en què, en conseqüència, és molt més fàcil identificar si l'interès particular ha influenciat efectivament la decisió.
(...)*

Però la raó per la qual els conflictes d'interès són un problema és perquè aquest judici professional s'emet en nom d'un altre. Per això hi ha un ampli consens

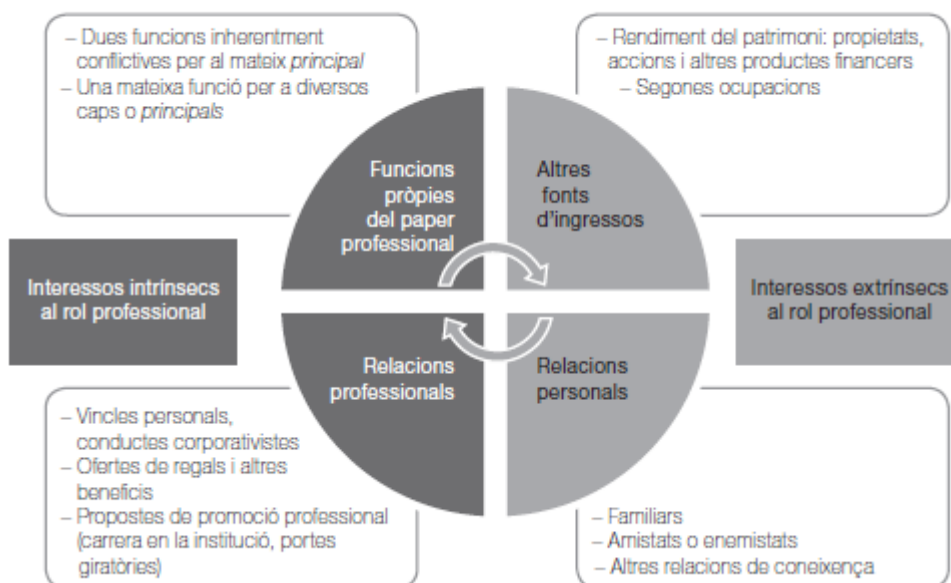
científic en el fet que la relació professional ha de tenir caràcter fiduciari en el sentit ampli del terme. Aquesta naturalesa fiduciària comporta que la persona a qui s'ofereix el judici professional confia —o té dret a confiar— en el professional que ha de fer quelcom per ella o en nom d'ella.

*En el cas específic de les professions que s'exerceixen en el sector públic, aquesta relació fiduciària és tan clara que l'OCDE, en les seves directrius per a la gestió dels conflictes d'interès, defineix els **servidors públics com a «dipositaris de la confiança de l'Estat i de la ciutadania».***

Gràfic 1. Interès particular enfront de deure professional

Gràfic 2. Origen dels interessos particulars

Oficina Antifrau de Catalunya- Parlament de Catalunya La gestió dels conflictes d'interès en el sector públic de Catalunya, Col·lecció Testimonis Parlamentaris, 39.

4. ÀMBIT D'APLICACIÓ

4.1. Subjectiu: El present procediment és d'aplicació a totes les persones al servei de la Universitat Autònoma de Barcelona que participin en els processos de contractació incloent els qualificats com a 'compres' d'acord amb la normativa de la UAB les quals s'adjudiquen sota els tràmits de l'adjudicació directe o a l'empara de sistemes de racionalització de la contractació (Acords Marc, SDA...)

4.2. Objectiu: El present procediment és d'aplicació a les actuacions que es portin a terme en el marc dels esmentats procediments de contractació pública.

5- DETECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERÈS I MESURES CORRECTIVES.

En cap cas es pot **adjudicar directament** un contracte a una persona física o jurídica en la que es doni una circumstància de presumpte conflicte d'interès amb un responsable de centre de cost de la Unitat Administrativa (Àrea)/Departament/Facultat.

Tot i que no es pugui establir una prohibició de contractar amb la Universitat per tenir alguna de les situacions de conflicte d'interès descrites anteriorment, per a garantir la imparcialitat i la correcció dels procediments de contractació, s'ha decidit establir com a bona pràctica interna que aquestes contractacions es facin sempre amb un procediment amb concurrència en la qual el treballador públic de la UAB no hi tingui participació.

Tal i com estableix el punt 8 del Pla Antifrau de la UAB.

Davant el coneixement d'una situació que pogués suposar l'existència d'un conflicte d'interès es comunicarà a l'òrgan responsable de la unitat encarregada del procediment que confirmarà per escrit si considera que existeix aquest conflicte. Quan es consideri que hi ha un conflicte d'interessos, l'autoritat facultada per procedir als nomenaments ha de vetllar perquè la persona de què es tracti cessi tota activitat en aquest assumpte, i pot adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.

La Comissió Antifrau vetllarà pel estricte compliment de l'article 24 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la Recusació i la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern i, concretament:

Procurarà que els òrgans responsables realitzin totes les accions necessàries que vagin destinades a recuperar els fons gastats de forma fraudulenta que comprendran.

S'haurà de valorar si és necessari introduir canvis significatius en els procediments o en el personal.

Aplicant aquesta normativa concretament als procediments de contractació Pública, i tal i com recull l'esmentat Pla Antifrau de la UAB, **les mesures i accions a implementar son:**

1er- Totes les persones implicades en els processos de contractació hauran de signar una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos (DACI).

- Tots els membres de les meses.
- Tot el personal de la Oficina de Contractació i Compres.
- Tots els responsables de centres de cost i/o projectes.
- Els tècnics que escriguin o participin total o parcialment els plecs.
- Altres persones que participin en el "*procés de preparació i tramitació de l'expedient*"

La Oficina de Contractació Administrativa i Compres sol·licitarà i emmagatzemarà les DACI a les persones implicades en tots els procediments de contractació que gestioni.

Les persones titulars dels centres de cost seran responsable de sol·licitar i emmagatzemar les DACI de les persones implicades en les corresponents compres menors que gestionin.

2n- En el cas que es tingui coneixement d'un conflicte d'interès real o potencial d'ofici o a instància de part, s'incoarà una peça separada de l'expedient de contractació "d'Anàlisi de possible conflicte d'interès" que tindrà les següents documents i fases.

1. Escrit d'incoació amb exposició succinta de la situació detectada.
Aquest escrit es farà arribar a les persones interessades per correu electrònic corporatiu.
2. Diligències d'informació:
Requeriment dels informes que es considerin procedents.
Potestativament, si la complexitat de l'assumpte ho aconsella, es citarà a les persones implicades a una entrevista amb el representant del Gabinet Jurídic i la OCAC.
3. Informe del Gabinet Jurídic respecte de la mateixa.
4. Tràmit d'audiència a la persona de la UAB afectada.
5. Trasllet de l'expedient a la Comissió Antifrau de la UAB
6. Resolució de l'òrgan de contractació de la UAB amb l'establiment de les mesures correctives, si escauen, que es considerin adients per a garantir la imparcialitat del procediment.
7. Notificació i incorporació del procediment a l'expedient de contractació.

En tot cas, apart de les persones objecte del procediment, la resolució del procediment serà notificada per correu electrònic corporatiu a:

- Els administradors o administradores del centre corresponent o, en el seu cas, els directors o directores de les estructures administratives que corresponguin
- Els degans o deganes de la Facultat corresponent
- Els directors o directores del departament o Institut propi, o en el seu cas, el director o directora d'altres estructures equivalents
- L'Àrea d'Economia i Finances

3er- En cas de detectar-se que una persona coneixedora d'un conflicte d'interès real o potencial no ha alertat del mateix tot i haver signat la DACI s'estudiarà la possibilitat d'apertura del corresponent expedient disciplinari.

El termini màxim per resoldre i notificar l'expedient serà de **6 mesos**.

En cas de que es dicti la caducitat de l'expedient no es podrà tramitar la despesa, així mateix es farà arribar a la Comissió Antifrau un informe exposant els motius que han provocat la caducitat.

Disposició final. Entrada en vigor.

Aquest procediment entra en vigor des del dia següent al de la seva aprovació pel Consell de Govern.

ANNEX: Model de Declaració d'Absència de conflicte d'interessos de la UAB

Declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) en els processos de Contractació i Compres de la Universitat Autònoma de Barcelona

Amb la finalitat de garantir la imparcialitat en els procediments de contractació i compres de l'entitat, el/els sotassinat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. *Estar informat/s del següent:*

1. *Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»*
2. *Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té l'objectiu d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.*
3. *Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les Administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades en l'apartat següent», sent aquestes:*
 - a. *Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.*
 - b. *Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatariis que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.*
 - c. *Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades en l'apartat anterior.*

- d. *Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.*
- e. *Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».*

Segon. *Que no es troba/en incurs/os en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre en el seu/s persona/s cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar a cap procediment de licitació/concessió en els quals participa.*

Tercer. *Que es compromet/en a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari.*

Quart. *Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa d'aplicació.*

(Data i signatura, nom complet i DNI)